

Nota Lommel – Kristalpark III – Vario Food Group –
Fase 3
Programma van Maatregelen

Inhoud

Programma van maatregelen	5
1 Administratieve gegevens	5
2 Gemotiveerd advies	7

Colofon:

Erkend archeoloog Bart Vanmontfort (2017/00100)

Auteur: Marjolein van der Waa & Bart Vanmontfort

Bekrachtigde archeologienota met het uitgestelde vooronderzoek:

<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/12412>

Bekrachtigde nota met het reeds uitgevoerde vooronderzoek met ingreep in de bodem:

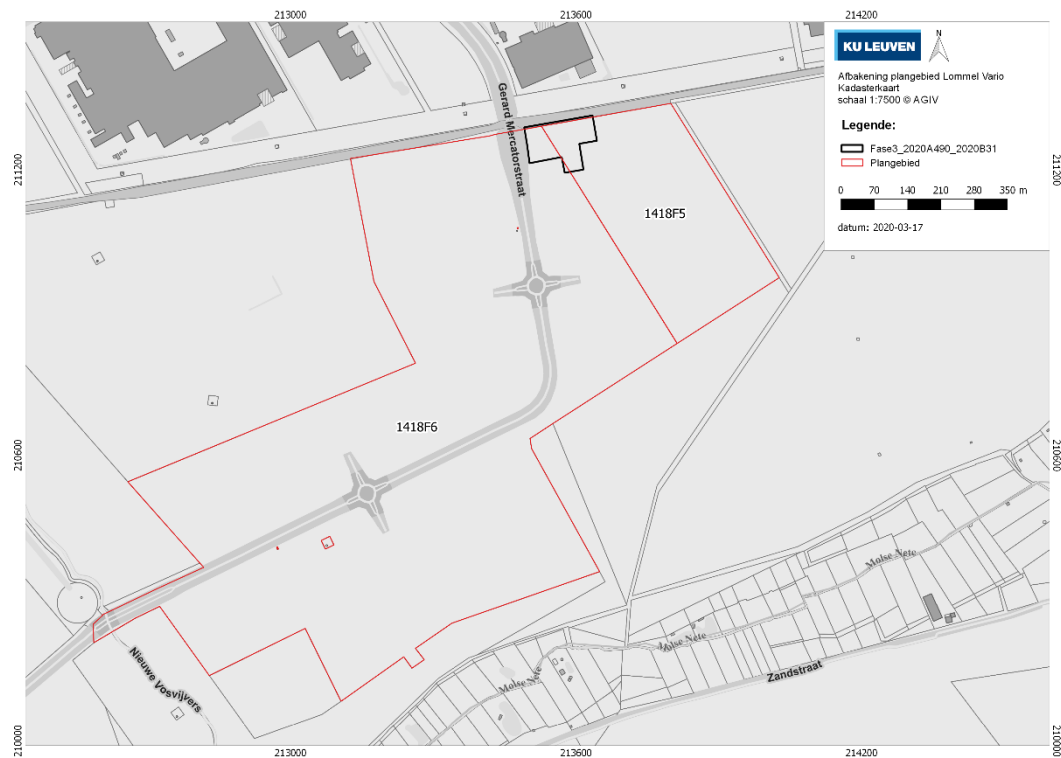
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/13074>

Alle afbeeldingen en kaartmaterialen in dit rapport zijn eigendom onder copyright van KU Leuven archeoWorks, tenzij anders vermeld

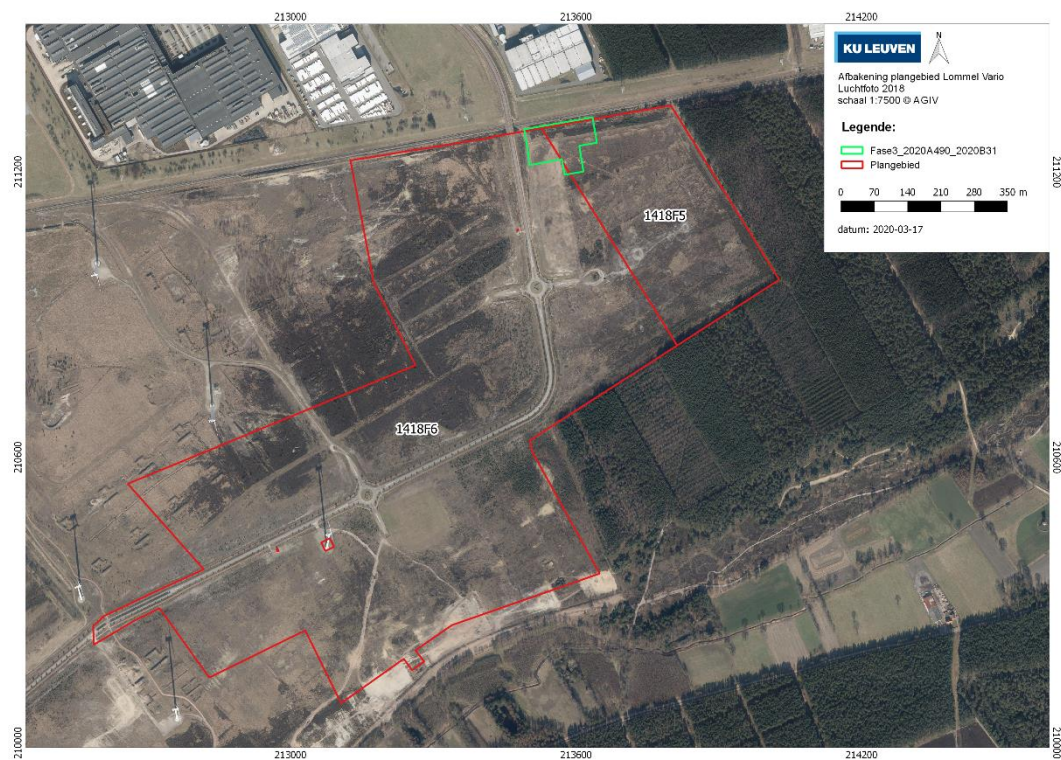
Programma van maatregelen

1 Administratieve gegevens

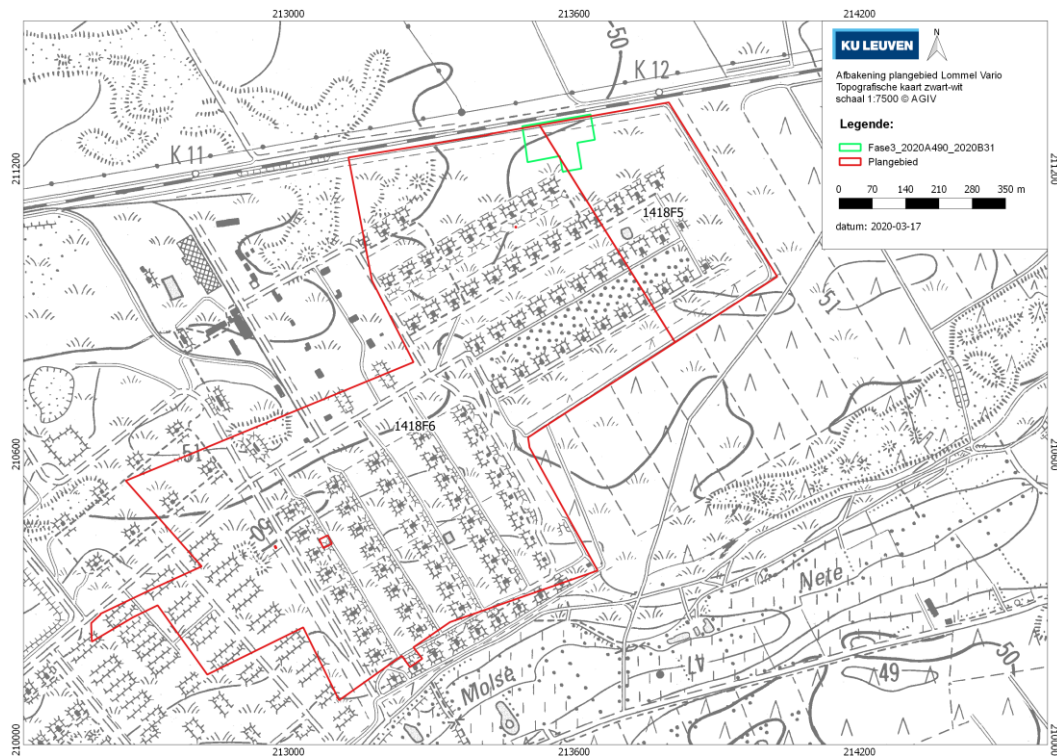
Gerelateerde projectcodes:	Bureauonderzoek: 2019H229 Landschappelijk bodemonderzoek: 2019I125 Verkennd booronderzoek: 2019J17 Proefputten in functie van steentijdonderzoek fase 3: 2020A490 Proefsleuven fase 3: 2020B31
ID akteneming archeologienota	https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/12412 ID 12412
ID akteneming eerdere nota	https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/13074 ID 13074
Betrokken actoren:	Bart Vanmontfort (erkend archeoloog 2016/100): erkend archeoloog, projectleider Mark Willems (erkend archeoloog 2016/125): assistent-aardkundige, veldwerkleider Marjolein van der Waa (erkend archeoloog 2017/177): assistent-archeoloog, auteur
Locatie:	Gemeente Lommel, Industriezone Balendijk-Kristalpark
Lambert coördinaten:	(<i>Bounding box</i> coördinaten – Lambert 72) ZW: x = 212460,20 m / y = 209655,00 m NO: x = 214027,11 m / y = 211339,86 m
Kadastrale gegevens:	Lommel Afdeling 1 / Sectie C / nrs. 1418E6 en 1418F5 (Figuur 1)
Oppervlakte van het terrein:	De totale kadastrale oppervlakte van het plangebied (som van alle percelen waarop ingrepen gepland zijn) is ca. 107 ha. Het terrein van 'Fase 3' is ca. 1,1 ha groot (Zie Figuur 1 & Figuur 2).

Figuur 1. Inplanting van het plangebied op de kasterpercelen zoals opgenomen in het GRB (© AGIV).

Figuur 2. Inplanting van het plangebied op de middenschalige orthofoto's, winteropnamen 2018 (© AGIV).

Figuur 3. Inplanting van het plangebied op de topografische kaart van België met aanduiding van fase 3 waarop dit verslag betrekking heeft, schaal 1:10.000 (© NGI).

2 Gemotiveerd advies

Op basis van het uitgevoerde vooronderzoek – in de vorm van een bureauonderzoek (2019H229), een landschappelijk bodemonderzoek (2019I125), een verkennend archeologisch booronderzoek (2019J17), proefputten in functie van een steentijdvindplaats (2020A490) en een proefsleuvenonderzoek (2020B31) – kan besloten worden dat er geen noodzaak is voor verder archeologisch onderzoek ter hoogte van het plangebied 'Fase 3'.

De zone voor de geplande bodemingreep bevindt zich in de industriezone Kristalpark, ca. 500 m ten noorden van het prehistorische sitecomplex 'De Molse Nete'. Het preventief archeologisch traject rond de Molse Nete staat gedetailleerd beschreven in paragraaf 2.3.3 van het reeds uitgevoerde bureauonderzoek (Vanmontfort 2019 met ID 12412). Naar aanleiding van de bureaustudie werden een landschappelijk booronderzoek en verkennende archeologische boringen voorgeschreven. Dit eerste vooronderzoek met veldwerk werd uitgevoerd in december 2019, op basis waarvan op het terrein prehistorische artefactenvindplaats met een potentieel aan kenniswinst werd vastgesteld (Vanmontfort et al. 2019 met ID 13074). Er was echter nog verder vooronderzoek nodig, omdat na afronding van de archeologische boringen nog onduidelijkheden waren over de aard en bewaringstoestand van de vindplaats(en). Ook het bijbehorende kennispotentieel van de vindplaats kon nog niet afdoende worden ingeschat. Na deze vaststelling heeft de opdrachtgever zijn geplande werkzaamheden aangepast, en daarmee zijn de contouren van de bodemingreep verlegd. Op die manier werd een fasering mogelijk van de

geplande werken, in combinatie met een gefaseerde uitvoering van het verdere vooronderzoek. Het gebied van 'Fase 1' is direct vrijgegeven, waarna er nog drie faseringen (Fase 2 t/m 4) overbleven waar verder vooronderzoek met ingreep in de bodem moest worden uitgevoerd. Onderhavige nota rapporteert de werkzaamheden van 'Fase 3', te weten een proefputtenonderzoek in functie van steentijd en een proefsleuvenonderzoek. Op dit moment kan het archeologisch vooronderzoek in 'Fase 3' als afgerond en volledig worden beschouwd.

Tijdens het proefputtenonderzoek werden 74 proefputten geplaatst, die in totaal 1653 zeefeenheden hebben opgeleverd, waarin 215 lithische artefacten zijn aangetroffen. Het betreft in hoofdzaak chips die niet nader gedateerd kunnen worden, met een bewaringstoestand die varieert tussen erg vers en sterk verweerd. Aldus bevestigt het proefputtenonderzoek de aanwezigheid van een vindplaats zoals werd aangegeven na het verkennend archeologisch booronderzoek. Deze vindplaats heeft een zeer beperkte vondstdichtheid die zich uitspreidt over het volledige onderzochte gebied. Er kunnen geen duidelijke vondstconcentraties worden herkend. Slechts een klein aantal artefacten kan wat nader gedateerd worden. Het gaat daarbij om artefacten die wijzen op activiteiten in het finaalpaleolithicum tot het laatmesolithicum. De artefacten bevinden zich verspreid over de volledig onderzochte diepte zonder dat er een stratigrafisch onderscheid gemaakt kan worden tussen oudere of jongere artefacten.

De resultaten van het proefputtenonderzoek wijzen erop dat in het onderzochte gebied gedurende het laat-paleolithicum en mesolithicum kortstondig activiteiten werden uitgevoerd. Daarbij valt te denken aan activiteiten zoals het jagen tijdens het zomerseizoen (Arts & Deeben 1981), grondstofverzameling etc. die slechts een lichte materiële neerslag hebben achtergelaten. Zo'n minimale vondstdichtheid wordt wel eens een 'artefactensluis' in het landschap genoemd (Roebroeks 1992).

De aangelegde profielen tijdens het proefputten- en proefsleuvenonderzoek verhelderen de stratigrafische positie van de artefacten. Het substraat wordt gevormd door middenpleistocene fluviale, grindrijke afzettingen waarboven slechts een dun eolisch dek is bewaard dat tijdens het laatpleistoceen is afgezet. Processen van cryoturbatie en bioturbatie zijn verantwoordelijk voor een vermenging van midden- en laatpleistocene sedimenten ter hoogte van het contact. Op die manier zijn ook de steentijd artefacten vermengd geraakt met grind dat van de onderliggende sedimenten afkomstig is. Stratigrafisch kan er weinig tot geen aanvullende informatie omtrent de chronologie van de site worden verwacht.

Alle onderzoeksvragen uit het programma van maatregelen met betrekking tot de steentijd vindplaats kunnen op dit moment afdoende beantwoord worden en het is niet te verwachten dat aanvullend gravend onderzoek kenniswinst zal opleveren omtrent de aard, functie en chronologie van de site. Logischerwijze volgt hieruit een negatief advies voor een verder archeologisch onderzoek door middel van een opgraving.

Na afronding van het steentijdtraject werd op de rest van het terrein een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd, ter opsporing van eventuele waardevolle archeologische vlaksporensites. Het proefsleuvenonderzoek leverde enkel recente sporen en geen indicatie voor de aanwezigheid van een waardevolle archeologische site met grondsporen. Een verder onderzoek in de vorm van een opgraving is ook hier dus niet nuttig en niet noodzakelijk. Overeenkomstig werd geen programma van maatregelen opgesteld.

KU LEUVEN ARCHEOWORKS
Celestijnenlaan 200E bus 2409
3001 HEVERLEE, België
tel. + 32 16 32 64 58
fax + 32 16 32 29 80
archeoWorks@kuleuven.be
www.kuleuven.be

LID VAN **ASSOCIATIE
KU LEUVEN**